

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dept.
0033 OSLO

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
02 / 2351 - 152	
DATO 02 APR. 2003	
AN 501 Vedtatt.	EKSP.



SANDNES KOMMUNE

Sandnes, 27.03.2003

Deres ref.:
Saksbehandler: Sidsel Haugen

Vår ref : 200100717-20
Arkivkode : E: S00

Høringssak - endring i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven, uttalelse fra Sandnes kommune

Formannskapet i Sandnes kommune behandlet i sak 28/03 ovenfornevnte sak og fatte enstemmig følgende vedtak :

"Formannskapet i Sandnes kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra Lyse Energi AS vedrørende forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven og ber om at punkt 3 i denne saken oversendes OED som høringsuttalelse fra Sandnes kommune".

Punkt 3 i saken har slik ordlyd :

Rådmannen tilrår at Sandnes kommune slutter seg til høringsuttalelsen avgitt fra Lyse Energi AS (vedlegg) og vil spesielt trekke frem følgende hovedpunkter :

Lovendringsforslaget innebærer et dramatisk inngrep i eiendomsretten, og Lyse mener at dette ikke kan forsvares ut i fra de begrunnelser som fremmes i høringsdokumentet. Lyse mener at dette tyder på at OED har lagt for lite arbeid ned i forarbeidet til høringen og at arbeidet derfor ikke er i overensstemmelse med Utredningsinstruksen av 18. februar 2000.

Utredningsinstruksen slår fast som et overordnet prinsipp at alle sider ved og konsekvenser av et lovutkast skal vurderes grundig før forvaltningen sender ut et høringsnotat.

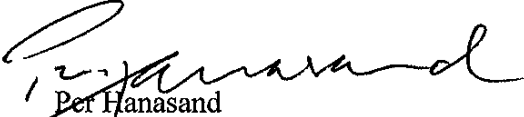
Lyse anbefaler derfor at OED setter ned et bredt sammensatt lovutvalg som:


- utreder behovet for endringer i lovverket
- og hvis et slikt behov foreligger – utreder flere alternative endringer i lovverket.
- ser på konsekvensene av de alternative endringene for alle impliserte parter.
- sikrer en helhetlig behandling i forhold til alle juridiske implikasjoner av endringene.
- sikrer en helhetlig gjennomgang av rammebetingelsene i kraftbransjen ved å se eventuelle endringer i Industrikonsesjonsloven og Vassdragsreguleringsloven i sammenheng med at kraftbeskatning er under ny vurdering.

Adresse: Rådhuset, Jærveien 33, Sandnes. Telefon 51 97 60 00. Telefaks 51 97 57 74
Postadresse: Postboks 583, 4305 Sandnes

Lyse mener at eierskapet i selskapet er beskyttet av Gunnloven og Lyses eiere vil vurdere å rette et betydelig erstatningskrav mot staten hvis lovendringsforslaget blir vedtatt i sin nåværende form.

Vedlagt denne høringsuttalelsen følger hhv. kopi av protokollutskrift og saksfremlegget.


Per Hanasand
kommunaldirektør


Sidsel Haugen
konst. økonomisjef

Antall vedlegg: 2

Kopi : Lyse Energi AS, Postboks 8124, 4069 Stavanger

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak 200100717
Arkivkode S 00
Saksbehandler: Sidsel Haugen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Formannskapet	11.03.03	28/03

- 19

HØRINGSSAK - ENDRING I INDUSTRIKONSESJONSLOVEN OG VASSDRAGSREGULERINGSLOVEN, UTTALELSE

Rådmannens innstilling datert 25.02.03 ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Formannskapet i Sandnes kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra Lyse Energi AS vedrørende forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven og ber om at punkt 3 i denne saken oversendes OED som høringsuttalelse fra Sandnes kommune.

Formannskapet har fattet endelig vedtak i saken.

Rett utskrift:

Sandnes, 13. mars 2003

Kirsten Vatne
Kirsten Vatne
formannskapssekretær

Arkivsak : 200100717
Arkivkode : S 700
Saksbeh. : Sidsel Haugen

Behandles av: Formannskapet	Møtedato 11.03.03	Utvalgssaksnr. 28/03
---------------------------------------	-----------------------------	--------------------------------

HØRINGSSAK – ENDRING I INDUSTRIKONSESJONSLOVEN OG VASSDRAGSREGULERINGSLOVEN, UTTALELSE

1. Saken gjelder

Olje- og energidepartementet (OED) har i skriv av 29.11.02 sendt ut til høring, forslag om endringer i reglene om hjemfall m.m. Verken Lyse Energi AS eller Sandnes kommune er oppført som høringsinstans, kun Stavanger kommune av eierne er tilskrevet høringsinstans. Lyse har imidlertid engasjert seg i saken. Selskapet har avgitt høringsuttalelse og har avholdt orienteringsmøte med eierne om saken.

Saken ble fra OED lagt ut med høringsfrist innen februar 2003, men fristen er nå forlenget til 31. mars 2003. I samråd med eierkommunene i Lyse om å avgi uttalelse, legger rådmannen i denne saken frem forslag til høringsuttalelse fra Sandnes kommune.

2. Bakgrunn

2.1 Gjeldende norsk lovverk – anføring fra EFTA's overvåkningsorgan ESA

Da utbyggingen av norsk vannkraft begynte for fullt for omtrent 100 år siden så myndighetene viktigheten av å kunne kontrollere vassdragsressursene til beste for allmennhetens interesser. Hjemfallsretten ble første gang innført ved lov i 1909. Det ble innført konsesjonsplikt for erverv av fallrettigheter og for utbygging av større vannfall. Konsesjoner til private aktører ble gitt for en bestemt tidsperiode, med rett for staten til vederlagsfritt å overta fallrettigheter og anlegg ved konsesjonstidens utløp, såkalt hjemfallsrett. Da konsesjonsplikten ble innført omfattet denne verken staten, kommunene eller fylkeskommunene. Konsesjonsplikt for disse ble innført seinere og da med tidsbegrensede konsesjoner uten hjemfallsvilkår. Konsesjonsvilkårene har iflg. OED vært praktisert slik at det kun er private aktører som har blitt underlagt tidsberensede konsesjoner. De offentlige aktørene var frem til Energiloven trådte i kraft i 1991, underlagt plikt til forsyning av kraft til industrien og husholdningene, på vegne av staten.

EFTA's overvåkningsorgan ESA har i åpningskriv av 27.6.01 til Norge, anført at gjeldende konsesjonsregler med ulike bestemmelser om konsesjonstid og hjemfall for offentlige og private erververe, er i strid med EØS-avtalens bestemmelser om fri etableringsrett og kapitalbevegelse. ESA hevder at det norske regelverket ikke er eiernøytralt. Norges standpunkt er at konsesjonsbestemmelsene er et ledd i ressursforvaltningen, som faller utenfor EØS-avtalens virkeområde. Høsten 2001 besluttet Regjeringen at det skulle nedsettes en interdepartemental arbeidsgruppe som skulle vurdere hjemfallsordningen ift. virkninger på ressursbruken og konkurransen i kraftsektoren, langsiktig nasjonal handlefrihet og hensynet til offentlige inntekter. Formålet var å gi beslutningsunderlag med hensyn til hvordan en eventuell harmonisering

bør gjennomføres. Med bakgrunn i dette lovarbeidet er prosessen med ESA stilt i midlertidig bero.

2.2 Lovendringsforslag fremsatt av Olje- og energidepartementet

OED foreslår endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven for å oppnå likebehandling av private og offentlige aktører. Konsekvensen er at det foreslås å innføre hjemfall for alle offentlige eide vannfall om 75 år fra det tidspunktet den nye loven trer i kraft. Av høringssaken fremgår at hjemfallet til staten foreslås gjennomført uten at det ytes erstatning til kommuner, fylkeskommuner og offentlige selskaper for det tapet som oppstår som følge av ekspropriasjonen. Rundt 85% av den samlede kraftbransjen er i dag i offentlig eie og med en markedsverdi opp mot kr. 200 mrd. Lyse sin andel av markedsverdien utgjør ca. kr. 10 mrd.

Av høringssaken fremgår også forslag om endringer som innebærer at ;

- Konsesjonærene ikke lenger skal ha mulighet til å få rettslig prøvet eventuelle uenigheter i fortolkning av at et anlegg overleveres i fullt driftsmessig stand ved utløpet av konsesjonstiden.
- Oppheving av lovbestemt forkjøps-/fortrinnsrett for kommuner og fylkeskommuner ved salg eller leie av vannfall som ikke er konsesjonspliktig.
- Grensen for konsesjonsplikt økes, slik at små kraftanlegg ikke omfattes av konsesjonsplikten.

Endringene er med dette forslaget omfattende og griper inn i flere områder. Lyse Energi AS har derfor i sin høringsuttalelse etterlyst bruken av Utredningsinstruksen av 18.2.2000 i denne saken. Tilsvarende har både Lyse og KS uttalt at utredninger av alternativer er mangelfull og at hele saksområdet således bør utredes av et bredt sammensatt lovutvalg.

3. **Forslag til høringsuttalelse**

Rådmannen tilrår at Sandnes kommune slutter seg til høringsuttalelsen avgitt fra Lyse Energi AS (vedlegg) og vil spesielt trekke frem følgende hovedpunkter :

Lovendringsforslaget innebærer et dramatisk inngrep i eiendomsretten, og Lyse mener at dette ikke kan forsvares ut i fra de begrunnelser som fremmes i høringsdokumentet. Lyse mener at dette tyder på at OED har lagt for lite arbeid ned i forarbeidet til høringen og at arbeidet derfor ikke er i overensstemmelse med Utredningsinstruksen av 18. februar 2000. Utredningsinstruksen slår fast som et overordnet prinsipp at alle sider ved og konsekvenser av et lovutkast skal vurderes grundig før forvaltningen sender ut et høringsnotat.

Lyse anbefaler derfor at OED setter ned et bredt sammensatt lovutvalg som:

- utreder behovet for endringer i lovverket
- og hvis et slikt behov foreligger – utreder flere alternative endringer i lovverket.
- ser på konsekvensene av de alternative endringene for alle impliserte parter.
- sikrer en helhetlig behandling i forhold til alle juridiske implikasjoner av endringene.
- sikrer en helhetlig gjennomgang av rammebetingelsene i kraftbransjen ved å se eventuelle endringer i Industrikonsesjonsloven og Vassdragsreguleringsloven i sammenheng med at kraftbeskatning er under ny vurdering.”

Lyse mener at eierskapet i selskapet er beskyttet av Gunnloven og Lyses eiere vil vurdere å rette et betydelig erstatningskrav mot staten hvis lovendringsforslaget blir vedtatt i sin nåværende form.

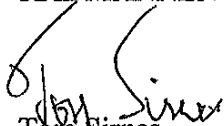
Sakens skal behandles av formannskapet som fatter endelig vedtak

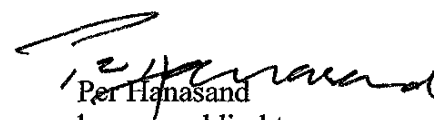
Rådmannen tilrår formannskapet om å fatte slik

VEDTAK:

1. Formannskapet i Sandnes kommune slutter seg høringsuttalelsen fra Lyse Energi AS vedrørende forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven og ber om at punkt 3 i denne saken oversendes OED som høringsuttalelse fra Sandnes kommune.

RÅDMANNEN I SANDNES, 25.02.2003


Tore Sirnes
rådmann


Per Hånasand
kommunaldirektør

Vedlegg nr. 1 : Høringsuttalelse avgitt fra Lyse Energi AS
Vedlegg nr. 2 : Utdrag fra Høringsdokumentet (kap. 1, 3, 4 og 7)